

Únia spotrebiteľov SR, Janka Kráľa 200/12, 082 71 Lipany

- Právna pomoc poškodeným Sídlo: Janka Kráľa 200/12, 082 71 Lipany
- Združenie na ochranu práv občana – AVES, Jána Poničana 6115/9, 841 08 Bratislava
- OZ Nové Horehronie, Štúrova 896/19, 977 01 Brezno
- Poradenské a právne centrum ochrany spotrebiteľa, Vrbická 1894/10, 031 01 Liptovský Mikuláš
- Zastavme úžeru - Občianske združenie na právnu ochranu občana a finančného spotrebiteľa, Pod hájom 1367/169, 018 41 Dubnica nad Váhom

Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska, Popradská 6, 064 01 Stará Ľubovňa

Združenie občianskej sebaobrany, Mraziarenská 3, 821 08 Bratislava

Iniciatíva za práva spotrebiteľov, Závadská 2, 831 06 Bratislava

- Združenie bratislavských spotrebiteľov, Stavbárska 60, 821 07 Bratislava
- Slovenské združenie ochrany práv pacientov a spotrebiteľov, T. Vansovej 28, 971 01 Prievidza
- Račianske občianske centrum, Závadská 2. 831 06 Bratislava

Združenie na ochranu spotrebiteľov v investičnom a kapitálovom životnom poistení, Pribinova 53, 960 01 Zvolen

Titl.

Vladimír Šimoňák

Štátny tajomník

Ministerstvo hospodárstva SR

Vážený pán Vladimír Šimoňák,
štátny tajomník ministerstva hospodárstva,

na základe výmenných listinných informácií z 25.01.2024, 28.12.2023 a 15.12.2023 si Vám dovoľujeme oznámiť konečné stanovisko spotrebiteľských organizácií, že spotrebiteľské organizácie aj naďalej trvajú na osobnom pracovnom stretnutí s ministerkou hospodárstva a štátnymi tajomníkmi v sekcii ochrany spotrebiteľov.

Aj naďalej zostáva prioritou riešenie netransparentného až korupčného prideľovania štátnych dotácií pre spotrebiteľské organizácie z gescie odboru ochrany spotrebiteľa (bez ohľadu na výsledky auditu), kde sa vytvorili tzv. klany, ktoré kamarátskymi (napr. osobné stretnutia) dlhodobo dolujú dotácie na tzv. svoje živobytie. Existujú však aj iné spotrebiteľské organizácie o ktorých činnosti existujú dôveryhodné dôkazné dokumenty, avšak tieto spotrebiteľské organizácie môžu o dotáciách a podpore ministerstva iba snívať.

Hlavnou spornou otázkou i naďalej ostáva infiltrovanie advokátskych kancelárií a advokátov do spotrebiteľských organizácií, čo musí byť predmetom vyšetrovania. Dotácie totiž spotrebiteľské organizácie čerpajú aj priamo na súdnu agendu, pričom k zastupovaniu spotrebiteľa na súde spotrebiteľskou organizáciou nedochádza.

Druhou otázkou tiež ostáva (dlhodobé) sporné pridelovanie dotácií tzv. kamarátskym organizáciám v plnej možnej miere (cca 25.000,00 Eur), pričom doposiaľ nie je nijakým relevantným spôsobom preukázaná ich skutočná činnosť, iba ak stále opakujúce sa štatistiky v evidenciách podnetov. Ako dôkaz musí slúžiť preukázanie činnosti spotrebiteľských organizácií a archivácia riešených podnetov. Napríklad:

- pravidelne dlhodobo poberajúcu dotáciu v plnej výške organizácia S.O.S. Poprad súdnu agendu nemá, počet riešených sporov prostredníctvom ARS sa pohybuje okolo 20 prípadov
- pravidelne dlhodobo poberajúcu dotáciu v plnej výške organizácia OMBUDSPOT poberá dotácie aj na zastupovanie spotrebiteľov na súde, avšak žiadne súdne rozhodnutia nie sú dohľadateľné (naposledy asi v roku 2021 v počte tri rozhodnutia), počet riešených sporov prostredníctvom ARS sa pohybuje okolo 6 prípadov
- spotrebiteľská organizácia FÉNIX žiadala o dotáciu po prvý krát v roku 2021, kedy jej nebola pridelená, avšak v roku 2022 a v roku 2023 jej bola pridelená v plnej výške o akú žiadala. Rovnako jej bola pridelená dotácia aj na zastupovanie spotrebiteľov na súde a rovnako nie sú dohľadateľné žiadne súdne rozhodnutia (našli sa dve rozhodnutia z roku 2020). Organizácia spory prostredníctvom ARS nerieši
- spotrebiteľská organizácia AVES dostala prvú dotáciu až po šiestich neúspešných žiadostiach, a to ani raz v takej výške o akú žiadala. Pritom je ako jediná organizácia, u ktorej sa dá až do roku 2016 relevantným spôsobom preukázať jej činnosť, najmä zastupovanie spotrebiteľov na súde. Počet riešených sporov prostredníctvom ARS sa pohybuje okolo 65 prípadov, no aj tak je jej pridelená najnižšia dotácia, pretože nie je v tzv. východniarskom klane v Popradskom okrese.

Rovnako preukázateľnú činnosť je možné dokázať aj u iných organizáciách, avšak tieto nemajú šancu získať dotácie, nakoľko rovnako nepatria do tzv. východniarskeho klanu. Z toho vyplýva jediné, že spotrebiteľia na strednom a západnom Slovensku sú diskriminovaní, pretože organizácie na ktoré by sa mohli obrátiť, nie sú odborom ochrany spotrebiteľa podporované.

Za obzvlášť závažné však považujeme vyjadrenia p. Pavlovskej, ktorá sa na schôdzi Komisie pre ochranu práv spotrebiteľov pri Výbore Národnej rady Slovenskej republiky pre hospodárske záležitosti vyjadrila na otázku, prečo sú dotované len dve združenia ňou preferované, tak, že „*preto sú dotované, lebo už vedia dobre spracovať vyúčtovanie projektu*“

Trpezlivo očakávame výsledky auditu, ktoré budú predmetom skúmania podľa dostupných dôkazov

Aspoň trochu zainteresovaný človek dobre vie, že s rozdeľovaním dotácií nie je všetko s kostolným poriadkom. Chýba zmysluplné zdôvodnenie poskytnutia či odmietnutia dotácie (vrátane výšky dotácie), nevedno podľa čoho sú personálne poskladané jednotlivé málopočetné komisie s veľkou mocou, dokonca či tam vôbec sedia kompetentní ľudia.

Súhrn problémov v spotrebiteľskej politike, ktoré chcú spotrebiteľské organizácie riešiť (v súlade s úniou ochranou spotrebiteľov), a ktoré sa spotrebiteľské organizácie márne už dlhšiu dobu snažia so štátnymi inštitúciami riešiť:

1. ochrana finančného spotrebiteľa, najmä
 - a) (zrýchlené) upomínacie konanie na Okresnom súde Banská Bystrica - spotrebiteľské spory - absolútny zákaz vydávania platobných rozkazov voči spotrebiteľom (najmä vyššími súdnymi úradníkmi)
 - b) právomoc Ministerstva spravodlivosti SR, prípadne Súdnej rady (aj na podnet spotrebiteľských organizácií) vykonať kontroly v spotrebiteľských súdnych sporoch, najmä vydávanie súdnych rozhodnutí v rozpore so smernicami EÚ, a to najmä Krajskými súdmi a Najvyšším súdom SR

- c) aktivita orgánov činných v trestnom konaní (Generálna prokuratúra) pri porušovaní práv spotrebiteľov
 - d) aktivita Národnej banky Slovenska pri odoberaní licencií na poskytovanie spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie (hypotekárne úvery) v prípade porušenia práv spotrebiteľa
 - e) otvoriť diskusie o dobrovoľných dražbách v spotrebiteľských sporoch, napr. zákaz vykonať dobrovoľnú dražbu bez rozhodnutia súdu a súčinnosti spotrebiteľskej organizácie
2. ochrana pacientov ako spotrebiteľov, napr. klamlivé reklamy, povinné súhlasy, zmluvy so zdravotnými poisťovňami, diskriminácia, atď...
 3. obchodné reťazce, napr. klamlivé reklamy, škodlivé potraviny, ceny potravín v eurozóne a diskriminácia slovenských spotrebiteľov, atď...
 4. banky, poisťovne a nebankové subjekty a ich nekalé obchodné praktiky
 5. finančná podpora na vzdelávanie najmä zraniteľných spotrebiteľov
 6. financovanie spotrebiteľských organizácií, ktoré pôsobia v oblasti ochrany spotrebiteľa v zmysle § 25 zákona č. 20/2007 o ochrane spotrebiteľa, najmä však zvýšenie dotácií pre každú spotrebiteľskú organizáciu, ktorá dôveryhodným spôsobom preukáže svoje výsledky pri ochrane spotrebiteľa
 7. hodnotenie projektov výlučne len osobami znalými spotrebiteľského práva
 8. financovanie kolektívnych žalôb dotáciami zo všetkých rezortov spotrebiteľskej politiky
 9. financovanie riešenia sporov prostredníctvom ARS dotáciami zo všetkých rezortov spotrebiteľskej politiky
 10. odôvodnené stanoviská subjektov ARS ako záväzné pre obidve strany, inak ARS nemá význam
 11. vrátenie všetkých kompetencií Slovenskej obchodnej inšpekcie pri porušovaní práv finančných spotrebiteľov, resp. všetkých kompetencií, ktoré jej v oblasti ochrany spotrebiteľa boli v roku 2015 odobraté
 12. tvorba spotrebiteľskej legislatívy výlučne len za účasti spotrebiteľských organizácií
 13. otvoriť diskusie v oblasti alternatívneho riešenia sporov, a to pri subjektoch ARS podporovaných bankami a poisťovňami, nakoľko je spochybnená nestrannosť takýchto subjektov ARS
 14. povinnosť všetkých ministerstiev SR komunikovať a spolupracovať so spotrebiteľskými organizáciami, vrátane ÚRSO, Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
 15. kompetentnosť pracovníkov na sekcii ochrany spotrebiteľa a trhového dohľadu
 16. vymenovanie zástupcov spotrebiteľských organizácií do poradných skupín a Európskej komisie
 17. Európska poradná skupina spotrebiteľov (ECCG)
 18. a veľa ďalších opatrení

Zdôrazňujeme, že spotrebiteľská politika je zahrnutá v každej oblasti a preto nepovažujeme za zmysluplné, aby ochrana spotrebiteľa spadala len pod gesciu Ministerstva hospodárstva SR

Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska navyše predloží:

Na trhu s energiami A3S predloží:

- a) ako sa implementovala európska energetická legislatíva,
- b) akým spôsobom sú spotrebiteľia okrádani v spoločenstvách vlastníkov bytov,
- c) ako rieši spotrebiteľské spory ÚRSO ako ombudsman,
- d) čo je potrebné zmeniť, aby práva spotrebiteľov neboli ďalej poškodzovaní

Na digitálnom trhu A3S predloží:

- a) v predajoch na internete sa rozrástá množstvo predajcov, ktoré používajú nekalé obchodné praktiky,

- b) SOI nedostatočne využíva súčasnú legislatívu,
- c) SOI nekoná včas, a tým umožňuje, aby nekalé obchodné praktiky poškodili množstvo spotrebiteľov.

Na telekomunikačnom trhu A3S predloží:

- a) absentujúce pokrytie operátorov na pohraničných oblastiach s Poľskom, Maďarskom
- b) nutnosť spotrebiteľov využívať roamingové služby poľských a maďarských operátorov, ktorí ich odkazujú na prekročovanie a spoplatňovanie služieb
- c) univerzálne práva na služby občanom EÚ sú porušované (Linka112 je európske číslo tiesňového volania, na ktoré môžete zavolať bezplatne z pevnej linky alebo mobilného telefónu na celom území EÚ. Dovoláte sa priamo na záchrannú službu – na políciu, zdravotnícku záchrannú službu a hasičov.)

V kontexte vyššie špecifikovaných závažných identifikovateľných problémov Vás žiadame, aby sa Ministerstvo hospodárstva SR viac nevyhýbalo osobným pracovným stretnutiam so spotrebiteľskými organizáciami.

Bratislava, dňa 13.02.2024

Únia spotrebiteľov SR

JUDr. Ján Michňák, Ing. Marek Polák, Ing. Igor Kupčok, Mgr. Jaroslav Mičenko, Terézia Slančíková

Asociácia spotrebiteľských subjektov Slovenska

Mgr. Božena Stašenková, PhD.

Združenie občianskej sebaobrany

PhDr. Jana Miklovičová

Iniciatíva za práva spotrebiteľov

Ing. Magdaléna Sulanová

Združenie na ochranu spotrebiteľov v investičnom a kapitálovom životnom poistení

Marián Lieskovský